

ZAŠTITA OKOLIŠA – REFORMSKE SMJERNICE

I PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ, MONITORING EMISIJA			
Rd. br	PODRUČJE / TEMA I PROBLEMI	PRIJEDLOG RJEŠENJA I SMJERNICE	ROKOVI PROVEDBE
I.1	Redefinicija sustava procjene utjecaja na okoliš (PUO) i strateških procjena utjecaja na okoliš (SPUO)	Sustav je postavljen tako da investitor plaća cijeli upravni proces pa tako i studije o utjecaju na okoliš, što za posljedicu ima situaciju da najveći dio ovih dokumenata opravdava, umjesto da ocjenjuje predloženi zahvat u prostoru u odnosu na okoliš. Stoga se u RH preko 95% studija pozitivno ocjenjuje, dok u Švedskoj ispod 55% biva prihvaćeno. Ujedno je potrebno promijeniti osobe iz državne administracije zadužene za studije. Promjena mora dovesti do toga da investitor ne smije birati izrađivača studije, već neko državno tijelo. (jasno je da nijedan izrađivač neće napraviti nepovoljnu studiju za svog investitora). Isto tako, višestruko kompromitirani izrađivači studija trebaju izgubiti licencu za izradu istih.	I. i II. Kvartal 2016.
I.2	Redefinicija sustava praćenja zagađenja okoliša (monitoring)	Sustav mjernih stanica je zastario, a mjerne stanice često su pogrešno postavljene. Potrebno je uspostaviti sofisticirani sustav praćenja zagađenja okoliša (EU sredstva) kojeg će nezavisno tijelo implementirati, baždariti te prikupljati i interpretirati podatke. Tijela državne inspekcije treba unaprijediti i staviti u punu funkciju.	2016.

ZAŠTITA OKOLIŠA – REFORMSKE SMJERNICE

<p>I.3</p>	<p>Izmjena zakonskih dokumenata (<i>Pravilnik o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, Pravilnik o izdavanju dozvole ili suglasnosti za obavljanje djelatnosti praćenja kakvoće zraka i praćenja emisija u zrak iz stacionarnih izvora</i>) s ciljem postizanja boljeg sustava praćenja zagađenja okoliša iz stacionarnih izvora.</p>	<p>Izmjene se odnose na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. sprječavanje ugovornog odnosa ZAGAĐIVAČ – IZVRŠITELJ DJELATNOSTI PRAĆENJA, tj. uvođenjem drugačijeg modela financiranja ove djelatnosti od velikog javnog interesa. Prijedlog je da se uključi JLS ili Ministarstvo uz potpunu javnu objavu postupka izbora i rezultata praćenja. Financiranje je i dalje obveza zagađivača ali se provodi posredno, putem Ministarstva ili Fonda. 2. Upotpunjavanje izvještaja s podacima o točnom lokalitetu uzorkovanja kao i o preciznim meteorološkim uvjetima, uz standardizaciju postupka. 	<p>I. i II. Kvartal 2016.</p>
<p>I.4</p>	<p>Izmjena programa tehničkog pregleda novih osobnih i teretnih vozila, napuštanje hrvatskog režima 0/2/1/1, primjena preporučenog režima 4/2/1 (2009/40/EC)</p>	<p>U Hrvatskoj je na snazi režim obavljanja tehničkih pregleda vozila (osobni i teretni) 0/2/1/1 što znači da novo vozilo prije registracije mora (oznaka 0) na tehnički pregled, te nakon toga ima pauzu od dvije (oznaka 2) godine te potom svake godine (oznaka 1) ide na tehnički pregled sve dok je vozilo u eksploataciji. EU preporuka je 4/2/1, odnosno prvi tehnički pregled (+ ekotest) nakon 4 godine, zatim nakon dvije te potom svake godine tijekom radnog vijeka vozila. Ovaj režim daleko je pravedniji jer se na nova vozila koja u pravilu emitiraju manje zagađenja ionako plaća porez. Ovaj prijelaz bi za RH samo za osobna vozila u 2014. godini značio 47,8 milijuna izbjegnutih nepotrebnih davanja.</p>	<p>I. kvartal 2016.</p>

ZAŠTITA OKOLIŠA – REFORMSKE SMJERNICE

I.5	Prestajanje obveze homologacije motornih vozila pri uvozu iz zemalja EU (točan naziv postupka: Utvrđivanje sukladnosti pojedinačno pregledanog vozila)	Godišnje se u Hrvatsku iz zemalja EU uveze oko 40.000 osobnih vozila pri čemu se obavlja obvezni postupak homologacije, neuobičajen u drugim zemljama EU. Uz jediničnu cijenu od 625 kn godišnji namet samo za osobna vozila je 25 milijuna kuna.	I. kvartal 2016.

ZAŠTITA OKOLIŠA – REFORMSKE SMJERNICE

II VODNO GOSPODARSTVO			
Rd. br	PODRUČJE / TEMA I PROBLEMI	PRIJEDLOG RJEŠENJA I SMJERNICE	ROKOVI PROVEDBE
II.1	Uključivanje resora vode/vodnog gospodarstva u Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	<p>Resor voda u EU je okviru Glavne uprave za okoliš (DG ENVIRONMENT) i preko tog DG-a se provode sve bilateralne i multilateralne aktivnosti resora voda u EU.</p> <p>Većina zemalja EU ima vodno gospodarstvo u ministarstvima koja se bave zaštitom okoliša.</p> <p>U okviru predpristupnih pregovora u EU, RH je ispregovarala podpoglavlje „Vode“ u okviru poglavlja 27 „Okoliš“ i u Pristupnom ugovoru.</p> <p>Zbrinjavanje mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda je zakonski neuređeno pitanje pa je dobro da bude u nadležnosti MZOIP.</p>	I. kvartal 2016.
II.2	Izrada strategije i plana gospodarenja komunalnim muljem	<p>Strategija i plan gospodarenja komunalnim muljem koji nastaje u sektoru voda mora uzeti u obzir sve važne značajke ovog problema. Izbor rješenja mora biti načinjen koristeći slijedeće metodologije:</p> <p>1/procjena troškova životnog ciklusa i 2/ procjena utjecaja na okoliš životnog ciklusa (LCA metodologija engl. Life Cycle Assessment) a s ciljem postizanja resursno efikasnog društva.</p>	I. i II. kvartal 2016.

ZAŠTITA OKOLIŠA – REFORMSKE SMJERNICE

II.3	Revizija plana provedbe vodno komunalnih direktiva s ciljem racionalizacije i primjene principa ponovnog korištenja vode	Brojni su primjeri primjene neracionalnog centraliziranog koncepta, bez analize mogućnosti ponovne upotrebe vode (za poljoprivredu ili slično). Ovo je osobito značajno za područja niske naseljenosti gdje se pojedina naselja nastoje spojiti skupim crpnim i transportnim sustavima za otpadnu vodu. Decentralizirani sustavi, koji mogu biti povezani samo sustavom održavanja i nadzora za pojedina područja imaju značajne, neiskorištene prednosti.	I. i II. kvartal 2016
II.4	Zaustavljanje provedbe neracionalnih tehničkih rješenja, revizija projektnog zadatka u skladu s novim konceptom	Svi projekti provedbe vodno komunalnih direktiva u kojima će se utvrditi nepostojanje racionalnog pristupa rješenju (koristeći standardnu metodologiju, uz provjeru iskazanih ukupnih specifičnih troškova po m ³ , specifičnog utroška električne energije po m ³ obrađene vode) bit će podvrgnuti izmjeni tehničkog rješenja i ponovnom projektiranju.	I. i II. kvartal 2016.
II.5	Usuglašavanje i ponovno projektiranje sustava u sklopu provođenja vodno komunalnih direktiva u skladu s novim konceptom	Projekti se pojedinačno razmatraju i usuglašava se obim promjene projektnog rješenja. Projektiranje, izvješćivanje.	2016. - 2018.
II.6	Onemogućiti privatizaciju voda	Donošenje zakonske regulative koja će onemogućiti privatizaciju i koncesioniranje vodnog bogatstva RH	IV. kvartal 2016.

ZAŠTITA OKOLIŠA – REFORMSKE SMJERNICE

III. GOSPODARENJE OTPADOM			
Rd. br.	PODRUČJE / TEMA I PROBLEMI	OBRAZLOŽENJE	ROKOVI PROVEDBE
III.1	Hitna implementacija zero waste koncepta u Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske 2015.-2021.godine. Poticanje recikliranja, zabrana spaljivanja reciklabilnog otpada – stvaranje podloge za cirkularnu ekonomiju.	Umjesto da planira mjere za postizanje cilja ta recikliranje otpada od >50% do 2020 (<i>Direktiva 2008/98</i>), odnosno >70% do 2030 (<i>Towards circular economy: A zero waste programme for Europe</i>), RH u nedavno predstavljenom Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske 2015.-2021. i dalje predviđa izgradnju 13 centara za gospodarenje otpadom ukupne vrijednosti preko 5 milijarde kuna samo u prvom investicijskom valu. Time se nameće štetno rješenje koje će po operativnim troškovima koštati oko milijardu kuna godišnje, a propušta vratiti u gospodarstvo papir, karton i plastiku vrijednih minimalno 400 milijuna kuna.	I. kvartal 2016.
III.2	Privremeni moratorij na izgradnju regionalnih centara, analiza stanja izgrađenosti, analiza ugovornih obveza, revizija rješenja u skladu s novim konceptom gospodarenja otpadom u RH	Prijelazno područje sa starog, za Hrvatsku štetnog koncepta na novi koncept koji za cilj ima razvoj cirkularne ekonomije. Sada predviđena uloga regionalnih centara nestaje, dolazi do bitnih promjena kvalitativne i kvantitativne prirode.	I. kvartal 2016.
III.3	Izrada nacionalnog akcijskog plana kućnog kompostiranja	Hrvatska već sada ne poštuje obveze iz <i>Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji</i> (50% manje biootpada na odlagalištu do 31.12.2016, 75% do 31.12.2020) u pogledu postupanja s biorazgradivim otpadom. Potrebno je načiniti potrebne izmjene zakona i propisa kako bi se omogućila provedba mjera za rješenje problema biootpada.	I. kvartal 2016.

ZAŠTITA OKOLIŠA – REFORMSKE SMJERNICE

III.4	Provedba nacionalnog akcijskog plana kućnog kompostiranja	Minimalno 50% stanovništva Republike Hrvatske ima uvjete za primjenu kućnog kompostiranja.	2016.
III.5	Izrada nacionalnog plana za glomazni otpad	Pri sadašnjem postupanju s glomaznim otpadom propuštaju se brojne mogućnosti kao što je ponovna upotreba i recikliranje. Stoga se ovaj segment otpada mora posebno razraditi.	II. kvartal 2016.
III.6	Provedba nacionalnog plana za glomazni otpad	Provedba ove mjere uključuje i pravne osobe te se stvara centralna baza podataka – burza otpadnih predmeta s uporabnom vrijednošću.	2016. i 2017.
III.7	Izrada programa uključivanja malog i srednjeg poduzetništva u sektor recikliranja otpada	Za punu provedbu, kao i iskorištenje kapaciteta cirkularne ekonomije nužno je uključivanje poduzetništva, što posebno vrijedi za otpadnu plastiku i neke druge kategorije otpadnih tvari i predmeta. Potrebno je razraditi niz poticaja i poreznih olakšica koje bi poduzetnicima olakšala ulaza u ovu sferu gospodarstva.	I. i II. kvartal 2016.
III.8	Izrada nacionalnog programa edukacije	Nacionalni program edukacije bit će usmjeren povećanju voljnog sudjelovanja u shemama odvojenog prikupljanja otpadnih tvari.	I. kvartal 2016.
III.9	Provedba nacionalnog programa edukacije	Program edukacije bit će prilagođen različitim dobnim uzrastima, različitim regijama i koristit će različite oblike komunikacije prema korisnicima komunalne usluge.	2016.
III.10	Izmjene Zakona o gospodarenju otpadom	Načelne primjedbe: Ministar ne bi smio imati tolike ovlasti kod određivanja pravilnika. Alternativa bi trebala biti uvođenje odbora, povjerenstva ili nekih sličnih tijela u kojima bi bili i predstavnici civilnih udruga. Lokalna samouprava mora dati suglasnosti za sve pogone za obradu otpada i odlagališta unutar svojih administrativnih	2016.

ZAŠTITA OKOLIŠA – REFORMSKE SMJERNICE

		<p>granica.</p> <p>Koncesionari bi morali predložiti plan gospodarenja otpadom i dokaz sposobnosti da to mogu provesti.</p> <p>Treba naglasiti da je kompostiranje primarni način zbrinjavanja bio otpada.</p> <p>Zabraniti uvoz otpada za spaljivanje, deponiranje i proizvodnju GIO.</p> <p>Iz cijelog teksta maknuti riječ spaljivanje – neka ostane energetska uporaba kako je navedeno u članku 111.</p> <p>Pojačati ovlasti komunalnih redara.</p> <p>Niz pojedinačnih korekcija, naveden je u dodatnom dokumentu.</p>	
III.11	Stavljanje izvan snage Izmjena Pravilnika o izmjeni i dopuni pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 111/11)	<p>U Dodatku 1, točki 1. podtočki 1.2. alineji 1. iza riječi: „voda,“ dodaju se riječi: „osim za centre za gospodarenje otpadom,“.</p> <p>Ne postoji niti jedan prihvatljiv i opravdan razlog da bi se Pravilnikom iz 2011.g. izvršio kopernikanski obrat u odnosu na zaštitu voda pa da se dopusti smještanje centara za gospodarenje otpadom u neposrednoj blizini vodozaštitnih područja.</p>	2016.
III.12	Usklađivanje Pravilnika o gospodarenju komunalnim otpadom sa izmjenama Zakona o gospodarenju otpadom	Donošenje novog Pravilnika usklađenog sa novim izmjenama Zakona.	2016.
III.13	Pojednostavljenje/ubrzavanje postupka odobravanja dozvola za rad kompostišta	Kako kompostiranje treba postati primarni način zbrinjavanja biootpada, brzina aktiviranja kompostišta ključno će utjecati na brzinu smanjivanja biorazgradivog udjela u komunalnom otpadu.	2016.

ZAŠTITA OKOLIŠA – REFORMSKE SMJERNICE

IV UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA			
Rd. br	PODRUČJE / TEMA I PROBLEMI	PRIJEDLOG RJEŠENJA I SMJERNICE	ROKOVI PROVEDBE
IV.1	Državni zavod za zaštitu prirode - vratiti Državni zavod za zaštitu prirode kao jedinstvenu strukovnu državnu instituciju	Državni zavod za zaštitu prirode bavi se izradom stručnih podloga, kontrolom upravljanja na zaštićenim područjima i ekološkom mrežom. Poboljšati ustrojstvo nekadašnjeg Zavoda.	I. i II. Kvartal 2016.
IV.2	Kontrola sadržaja i provođenja Planova upravljanja javnim ustanovama za upravljanje zaštićenim područjem	Sustavna kontrola provođenja Planova, uključujući Godišnje programe zaštite za godine 2011.-2015. s ciljem stvaranja slike o kvaliteti upravljačkog kadra javnih ustanova. Uvođenje sankcija za prekršitelje.	2016.
IV.3	Puna primjena dokumenta Godišnji program zaštite (GPZ) javnih ustanova za upravljanje zaštićenim područjem.	<i>Godišnji program zaštite (GPZ)</i> je obavezan provedbeni dokument kojeg je svaka javna ustanova dužna izraditi do kraja godine za sljedeću kalendarsku godinu sukladno uputama Državnog zavoda za zaštitu prirode. Državni zavod za zaštitu prirode daje smjernice za izradu, analizira i daje suglasnost za donošenje te analizira učinkovitost provođenja GPZ-a. Neprovođenje GPZ-a predmet je odgovornosti. Izmjenama i dopunama ZZP unijet će se detaljne odredbe o GPZ-u kao i sankcije za neprovođenje.	I. i II. Kvartal 2016.

ZAŠTITA OKOLIŠA – REFORMSKE SMJERNICE

IV.4	<p><i>Izrada prostornih planova</i> – Poslove izdavanja dozvola i inih dokumenata kao i izrade prostornih planova područja posebnih obilježja kojima upravlja RH vodi Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja</p>	<p><i>Izrada prostornih planova</i> – Poslove izdavanja dozvola i inih dokumenata kao i izrade prostornih planova područja posebnih obilježja kojima upravlja RH odmah se prebacuju sa lokalnih županijskih ureda na resorno ministarstvo. Prostorni planovi izrađuju se temeljem stručnih podloga koje izrađuje Državni zavod za zaštitu prirode.</p>	I. kvartal 2016.
IV.5	<p><i>Upravna vijeća</i> – Izbor članova Upravnih vijeća jasno i nedvosmisleno treba definirati Zakonom o zaštiti prirode ili posebnim pravilnikom.</p>	<p>Osim predstavnika radnika, u Upravno vijeće ne mogu biti imenovani članovi koji nemaju veliko iskustvo u radu u zaštićenim područjima te visoko obrazovanje i kompeticije usko vezane za zaštitu prirode. Prvi i osnovni kriterij je izbor članova isključivo iz sustava zaštite prirode s velikim iskustvom te članova iz akademske zajednice čije je područje djelovanja usko vezano s prirodnom vrijednošću zbog koje je u području zaštićeno.</p>	I. kvartal 2016.
IV.6	<p>Služba čuvara prirode – provodi nadzor nad zaštićenom prirodom. Čuvari prirode imaju ovlasti policije na zaštićenom području. Hitno revidirati propise vezane uz čuvare prirode te kroz izmjene i dopune stvoriti okvir učinkovitog nadzora.</p>	<p>Odgovarajući okvir učinkovitog nadzora službe čuvara prirode bi uključio: preduvjete za rad u službi čuvara prirode (obrazovanje, nekažnjavanje, poznavanje jezika itd.), dugoročno i kvalitativno obrazovanje kroz višemjesečne tečajeve i škole čiji se program srodan policijskom obrazovnom programu.</p>	2016.
IV.7	<p>Revizija prostornog plana Nacionalnih parkova koji su na popisu svjetske UNESCO baštine i u ekološkoj mreži NATURA2000</p>	<p>Prostorni plan koji obuhvaća NP mora imati stratešku ocjenu sukladno direktivama EU i UNESCO konvenciji. Potrebno je uvesti obavezu usvajanja primjedbi Državnog zavoda za zaštitu prirode. Provesti moratorij</p>	I. i II. kvartal 2016.

ZAŠTITA OKOLIŠA – REFORMSKE SMJERNICE

		na sve aktivnosti građenja na prostoru NP do donošenja izmjena i dopuna sukladno gore navedenim obvezama i primjedbama relevantnih institucija.	
IV.8	Revizija izdanih građevinskih dozvola i građevina na prostoru Nacionalnoih parkova	U reviziju uključiti sve relevantne institucije, a između ostaloga treba koristiti i ortofoto snimke objavljene na Geoportalu Državne geodetske uprave. Isti model se mora preslikati i na druga zaštićena područja gdje postoje sumnje u koruptivne aktivnosti.	I. i II. kvartal 2016.